

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool De Linde te Linden (Lubbeek)

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	13052
	Instelling	Vrije Basisschool
directeur		Sonia VAN HOOFF
adres		Wolvendreef 1 - 3210 LINDEN
telefoon		016-62.24.13
fax		016-62.40.13
e-mail		directie.delinde@skynet.be
website/URL		www.vbsdeline@skynet.be
	Bestuur van de instelling	964643 - Vrije Basisschool De Linde
adres		Wolvendreef 1 - 3210 LINDEN
	Scholengemeenschap	120337 - Hageland
adres		Dorpsstraat 18 - 3210 LUBBEEK
	CLB	114991 - Vrij CLB Leuven
adres		Karel van Lotharingenstraat 5 3000 LEUVEN
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	23/04/2012, 24/04/2012, 25/04/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	25/04/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	22/05/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Ludo Coenen
	Teamleden	Paul Lemmens

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	6
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	6
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	7
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	8
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	9
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
4.1 Begeleiding	11
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	13
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	14
6.1 Wat doet de school goed?	14
6.2 Wat kan de school verbeteren?	15
6.3 Wat moet de school verbeteren?	15
7. ADVIES	16
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	16

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Als basisschool gelegen in de Leuvense rand is de leerlingenpopulatie van De Linde een weerspiegeling van de buurt. Heel wat Lindenaars en dus ook de meeste ouders zijn hoger opgeleid. Dat de school niet in aanmerking komt voor aanvullende lestijden op basis van de socio-economische status van leerlingen, is daar een illustratie van.

Liggen goede resultaten omwille van de instroom op het eerste gezicht voor de hand, dan maakt de school echt wel een verschil. Het team weet vanuit een doorleefde kijk op onderwijs een evenwicht te vinden tussen de hoge cognitieve verwachtingen van de school en de ouders, en een totale persoonlijkheidsontwikkeling die ook inzet op attitudes zoals werkhouding, concentratie, samenwerking en spreekdurf. Dit blijkt uit het erkenningsonderzoek van de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie, en uit het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de leer-, de sociale en emotionele begeleiding.

De school komt inderdaad ruimschoots tegemoet aan de inspanningsverplichting die geldt voor het kleuteronderwijs en de resultaatsverplichting voor het lager onderwijs. Vanuit een rijk activiteiten aanbod stimuleren de kleuteronderwijzeressen de talige ontwikkeling van de kleuters en vergroten ze hun blik en greep op de hen omringende wereld. Vanuit ervaringen 'kennis' opdoen is daar één luik van, de aandacht voor de leer- en werkhouding is het andere. De kwaliteitsvol uitgewerkte planning ligt aan de basis daarvan. Wel kan de aanzet tot het bewuster werken met de leerplannen leiden tot een krachtiger en doelgerichter aanbod, ook om de doorgaande lijn te bewaken die nodig is opdat kleuters mettertijd leerinhouden verwerven.

In het lager onderwijs is de uitwerking van het leergebied wereldoriëntatie gebaseerd op een gedragen visie, een op kennis, vaardigheden en inzichten, maar ook op attitudes gericht aanbod en op een gedegen bewaking van de leerplanrealisatie. De bewaking van het overigens kwaliteitsvolle, grotendeels zelf samengestelde aanbod moet een uitdaging blijven. Want, het resultaat is dan ook dat leerlingen ruim bovengemiddeld scoren, wat ook geldt voor Nederlands. In dit leergebied legt het team doordachte accenten voor spelling, technisch en begrijpend lezen en ook taalbeschouwing, en voorziet het oordeelkundig een bijkomend aanbod. Met het oog op de geplande bijsturing van de rapportering is het aangewezen die beter te laten aansluiten bij de onderwijspraktijk die het team aankleeft.

Slaagt de school erin om via het realiseren van de leerplannen de ontwikkelingsdoelen na te streven en de eindtermen bij zo veel mogelijk leerlingen te bereiken, dan is het vooral in de wijze waarop de leerkrachten de kinderen begeleiden, dat de school het verschil maakt. Omdat kinderen zich thuis moeten voelen op school, maar zichzelf ook goed en veilig moeten voelen, tekent de school voor een uitgesproken positieve benadering van de kleuters en de leerlingen. Dat vertaalt zich niet alleen in een respectvolle omgang, maar blijkt ook en zowel uit heel wat initiatieven die sociale en emotionele problemen moeten voorkomen of verhelpen, als uit de onderwijskundige aanpak. Die is er almaar meer op gericht de kinderen actief te laten zijn. Leerkrachten gebruiken werk- en groepeeringsvormen die leiden tot leerlingeninitiatief, tot samenwerken en zelfstandig werken, tot differentiatie en als het nodig is, tot een individuele benadering. Dat komt omdat het zorgbeleid waarvoor de zorgcoördinator de motor is, de groepsleraar als spilfiguur ziet. De hele zorgwerking is daarop gericht om uiteindelijk alle kinderen onderwijs op hun maat te geven, of ze een beperking hebben, kampen met een leerachterstand, dan wel leervoorsprong hebben.

Zo slaagt dit team erin het verschil te maken. Samen school maken is in De Linde immers geen slogan, maar realiteit. Vanuit een doorleefde kijk op onderwijs en opvoeding, school en maatschappij, denkt en werkt dit geëngageerde team met veel verantwoordelijkheidszin, samen met de directeur, elke dag opnieuw aan almaar beter onderwijs, een almaar betere school. Dat is meteen de basis voor een gunstig advies.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie
Lager onderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding
Socio-emotionele begeleiding

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De school kan vanuit het aanbod aantonen dat ze voor dit leergebied beantwoordt aan de inspanningsverplichting om via leerplanrealisatie de ontwikkelingsdoelen na te streven.
- De kleuteronderwijzeressen denken en handelen sterk gelijkgericht. Ze zetten krachtig in op de talige ontwikkeling en de taalvaardigheid van kleuters.
- Ze verpakken de inhoud van de verschillende leergebieden in thema's. Deze geïntegreerde benadering bevordert de samenhang van leerinhouden, vergroot de herkenbaarheid voor kleuters en zorgt voor een verdiepende beklijving. Sommige thema's lopen doorheen alle groepen. Dan gelden vooral informele afspraken om overlap te vermijden.
- De leerkrachten werken de thema's met de nodige diepgang uit. Toch ontbreekt het bij de opmaak aan een helder referentiekader en is het vooral de ervaringsdeskundigheid

die doorgaans leidt tot een zelfgemaakt aanbod. Bronnen zoals onderwijsleerpakketten of een kleutertijdschrift zijn soms ondersteunend.

- Per thema destilleren de leerkrachten vanuit het vooropgestelde activiteitenaanbod enkele dominante ontwikkelingsaspecten, die ze afbakenen op de bijhorende ontwikkelingslijn. Dit blijkt ook uit de dagplanning waarin de kleuteronderwijzeressen voor elke activiteit enkele passende ontwikkelingsaspecten vermelden op het niveau van de ontwikkelingslijn.
- Sinds enkele maanden linken ze die aan overeenstemmende leerplan- en ontwikkelingsdoelen. Hoewel dit alsnog weegt op de functionaliteit van de planningsdocumenten, ervaren de leerkrachten de leerplandoelen als een meerwaarde. Met voorbeelden kunnen ze aantonen niet alleen bewuster, maar ook gericht te werken.
- Sinds kort bewaken ze via een digitaal platform het aanbod in functie van leerplanrealisatie, teneinde het aanbod eventueel bij te sturen.
- De leerkrachten voorzien in hun weekplanning veelvuldig vaste momenten die sterk focussen op leerinhouden voor Nederlands. Een rijk en verscheiden aanbod van activiteiten en werkvormen voor de verschillende leerdomeinen stimuleert volop de taalontwikkeling van de kleuters, die intrinsiek meestal reeds behoorlijk is.
- De school vindt het belangrijk kleuters leesgierig te maken via onder meer het werken met prentboeken, de meestal thematisch verrijkte boekenhoek, talrijke voorleesmomenten – ook door leerlingen van de lagere school – en bij de oudste kleuters het bibliotheekbezoek en de structurele aandacht voor voorbereidend lezen.
- Het team speelt sterk in op het ontluikende symboolbewustzijn, waarvoor een leerlijn geldt. In de oudste kleutergroepen gaat ruime aandacht naar het voorbereidend schrijven. Eerder dit schooljaar leidde een nascholing over de pengreep tot enkele bijsturingen.
- De leerkrachten zetten gericht in op luister- en spreekattitudes. Dat gebeurt de hele dag, maar vooral tijdens het dagelijkse onthaalmoment en tijdens andere daarvoor bedoelde activiteiten.
- Voor terugkerende activiteiten en voor hoeken is een doorgaande lijn uitgezet. De continuïteit en de gradatie van leerinhouden is veeleer impliciet gewaarborgd. Leerkrachten vertrouwen dan op de ontwikkelingslijnen en op hun ervaringsdeskundigheid. Er gelden nauwelijks afspraken over het aanbod van begrippen en taalschat, gekoppeld aan lopende thema's.
- Occasionele en gerichte observaties, een screeningsinstrument en een onderdeel van een schoolrijpheidstest schragen de beeldvorming van de talige ontwikkeling en de vorderingen daarin. Vanuit een degelijke voorbereiding rapporteren ze de ouders hierover tijdens een contactmoment.

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- Ook voor wereldoriëntatie beantwoordt de school aan de inspanningsverplichting om via leerplanrealisatie de ontwikkelingsdoelen na te streven.
- Inzake planning en planningsdocumenten verloopt de werking zoals vermeld bij het leergebied Nederlands.
- Voor de keuze van de thema's laten de kleuteronderwijzeressen zich leiden door de leef- en de belevingswereld van de kleuters en door hun ambitie om kleuters daar greep op te laten krijgen en hun horizon te verruimen. Daarom opteren de leerkrachten vooral voor jaargebonden thema's die de seizoenen en de feestkalender volgen. De opwellende interesse van kleuters kan ook de keuze of (deels) de invulling van thema's bepalen.

- Vanuit de themakeuze hebben de leerkrachten voldoende aandacht voor de diverse domeinen van wereldoriëntatie. Ze is vooral gericht op het domeinen natuur, ook wel mens en maatschappij. Sommige thema's leiden tot het gericht bevorderen van milieu-, gezondheids- en sociale opvoeding.
- Voor thema's die in alle groepen terugkomen, lopen informele afspraken om overlap te vermijden. Voorts plant de school jaarlijks een project dat doorgaans ook refereert aan een of meer domeinen van wereldoriëntatie. Vorig schooljaar richtte zich dat op het stimuleren van ondernemingszin, dit jaar op statusverlening.
- Om de wereld beter te leren vatten telt elk thema een of meer activiteiten waarbij waarneming en beleving centraal staan. Zinnvolle uitstapen in de onmiddellijke of verdere buurt, maar ook doe-momenten en bezoeken van 'experten' dragen daartoe bij.
- De kleuters krijgen de nodige kansen om te exploreren en te experimenteren. De hoeken die als speelleerplekken doorgaans verrijkt zijn vanuit het thema, stimuleren de exploratiedrang en de spelvreugde. De keuze en de mogelijke verrijking van hoeken is overigens een vast aandachtspunt bij de voorbereiding. Leerkrachten maken er een punt van dat een thema prominent aanwezig is in de klas, soms biedt een themahoek een bijkomende uitdaging.
- Het is nog geen gewoonte om een beperkte woorden- en taalschat per thema te selecteren, die in diverse activiteiten na te streven en daarover voor thema's die in alle groepen aan bod komen, afspraken te maken om een doorgaande lijn te verzekeren.
- Wereldoriëntatie geniet de laatste jaren prioritaire aandacht op schoolniveau. Dit leidt tot een meer doelbewuste en doelgerichte benadering van de verschillende domeinen. Momenteel gelden voor de domeinen tijd en ruimte uitgewerkte leerlijnen met ook goed opgevolgde afspraken over het klasbeeld en de doorgaande lijn daarin, ook naar het eerste leerjaar. Voor techniek screenden de teamleden hun thematisch aanbod en stuurden het bij via onder meer de integratie van ontdekdozen. Soms opteren ze voor een techniek-geïnspireerd thema. Specifieke hoeken ondersteunen tevens het nastreven van deze doelen. De doelen van de domeinen mens en maatschappij komen voldoende, maar veeleer impliciet aan bod.
- De kleuteronderwijzeressen hebben in het algemeen weinig zicht op de wereld-oriënterende competenties van kleuters zoals de leerplannen die omschrijven.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Resultaten van onder meer koepelgebonden eindtoetsen, methodegebonden toetsen en ook tests tonen aan dat de school bij zo veel mogelijk leerlingen de eindtermen voor dit leergebied bereikt.
- De school investeerde recent in een nieuw onderwijsleerpakket en in een aanvullend pakket voor spelling. Vermits de leerplannen hiervoor een essentieel referentiekader waren, vertrouwen de leerkrachten erop via dit aanbod de leerplannen te realiseren, temeer ze het pakket consequent volgen. Dit verzekert ook de continuïteit en de gradatie van leerinhouden.
- Het nauwgezet volgen van het onderwijsleerpakket waarborgt in eerste instantie een evenwichtige invulling van de domeinen, hoewel de school ook bijkomende inspanningen levert en accenten legt op spelling, op technisch én begrijpend lezen, en in het zesde leerjaar ook op taalbeschouwing. Voor sommige leerlingen is er een aanbod dat de leerplandoelen overstijgt en dat anticipeert op het secundair onderwijs.
- De school kleeft een visie op dit leergebied aan die sterk gericht is op taalvaardigheidsontwikkeling en taalbeheersing.

- Om bij kinderen leesplezier te ontwikkelen organiseren de groepsleerkrachten diverse vormen van soms ook leerjaar- en niveau-overschrijdend technisch en begrijpend lezen. Ook het voorlezen krijgt aandacht in de meeste leerjaren. Voorts moeten geplande en occasionele momenten van vrij lezen, en initiatieven zoals bibliotheekbezoek, de boekenkoffer, auteurslezingen en de voorleesweek het lezen bevorderen.
- Naast schrijfmotoriek en spelling, dat voortdurende aandacht krijgt, investeren de leraren in creatief schrijven. Daarvoor is enerzijds het onderwijsleerpakket richtinggevend, maar anderzijds zijn er leerkracht- of leerjaargebonden initiatieven die vanuit motiverende contexten zoals het bijhouden van een dagboek en het deelnemen aan schrijfwedstrijden, kinderen uitdagen tot creatief en functioneel schrijven.
- Voor het intentionele aanbod van het leerdomein luisteren is het onderwijsleerpakket bepalend. Impliciete aandacht voor een goede luisterhouding is er ook op andere momenten.
- De groepsleerkrachten plannen specifieke activiteiten voor het leerdomein spreken. Het bevorderen van spreekdurf komt ook leergebiedoverschrijdend aan bod via de kansen die een aantal gehanteerde werkvormen daartoe bieden.
- Het team investeerde dit schooljaar in de bijsturingen voor het leerplan taalbeschouwing, waarvoor het nieuwe onderwijsleerpakket bepalend is.
- Om leerinhouden meer werkelijkheidsnabij aan te reiken is er in wisselende mate een samenhang tussen het aanbod voor de leergebieden Nederlands, wereldoriëntatie en muzische vorming.
- In het algemeen hanteren de leerkrachten niet alleen werkvormen, maar ook een onderwijsstijl die veel interactie met en tussen de leerlingen bewerkt waardoor de taalvaardigheidsontwikkeling in al zijn aspecten heel wat kansen krijgt. In de feiten voert de school diverse acties die wijzen op een waardevol talenbeleid.
- Om voor dit leergebied vorderingen van de leerlingen na te gaan, gebruiken de leerkrachten vooral methodegebonden toetsen. Met dezelfde bedoeling noteren ze occasionele observaties, zijn er de tests van het leerlingvolgsysteem en de koepelgebonden eindtoetsen. Naargelang van het leerjaar rapporteert de school vier- tot zesmaal per jaar de ouders over de prestaties van hun kind. Het team plant een bijsturing van de rapporteringspraktijk onder meer omdat het rapport een enigszins vertekend, want veeleer technisch-cognitieve benadering van dit leergebied weerspiegelt.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De school kan vanuit resultaten van onder meer koepelgebonden eindtoetsen, andere, vaak zelfgemaakte toetsen en leerlingenwerk aantonen dat ze voor dit leergebied bij zo veel mogelijk leerlingen de eindtermen bereikt. Op externe proeven scoort de school overigens bovengemiddeld ten overstaan van de referentiegroep.
- Het team gaat voor dit leergebied uit van een sterk levende visie die vanuit het schooleigen pedagogisch project een heel brede, werkelijkheidsnabije en maatschappijkritische benadering voorstaat.
- De groepsleraren werken met een eigen aanbod van thema's waarvoor de leerplannen inhoudelijk richtinggevend zijn. Ervaringsdeskundigheid, divers ondersteunend bronnenmateriaal, internet en in sommige groepen ook een tijdschrift, sturen de invulling van deze thema's aan. Het team geeft aan dat zich voor sommige aspecten een cursorische benadering opdringt en dat ze nagaan hoe ze dit best aanpakken.
- Om er zeker van te zijn dat ze het leerplan realiseren, hebben de leraren hun aanbod voor dit leergebied gescreend in een aanstijlijst. Ze houden deze lijst up to date na

aanpassingen of het inbrengen van nieuwe thema's. Deze werkwijze moet ook een evenwicht tussen de leerdomeinen verzekeren.

- Om overlap te vermijden lopen er afspraken over het thematische aanbod. Voorts plant de school jaarlijks een project dat doorgaans ook een component heeft die refereert aan een of meer domeinen van wereldoriëntatie. Vorig schooljaar richtte zich dat op het stimuleren van ondernemingszin, dit jaar op statusverlening.
- Vanuit de ambitie om leerinhouden zo levensecht mogelijk te stofferen zijn waarnemen, beleven, exploreren en experimenteren uitgangspunten voor het verkennen van de nabije en verdere omgeving van de school. Doordacht gekozen leeruitstappen, meerdaagse extramurosactiviteiten en klasbezoeken van experts zijn doorgaans de aanzet voor een thema. Ook vanuit maatschappelijke relevantie kiezen leerkrachten sommige uitstappen zoals een bezoek aan Doel in de marge van een havenbezoek, of aan de IJzervlakte. Kritische burgerzin in een breed perspectief staat hier dan centraal.
- De functionele en geïntegreerde aanwending van ICT zorgt ook voor visuele en auditieve ondersteuning. In sommige groepen mondt een thema wel eens uit in een toonmoment.
- Om als leerkracht gedegen geïnformeerd te zijn over wat de onmiddellijke buurt als leefwereld van de kinderen, biedt aan leerrijke situaties, werkt het team aan een omgevingsboek.
- In de voorbije jaren genoten de domeinen tijd en ruimte sterke aandacht op teamniveau. Dit leidde tot geformaliseerde afspraken over het aanbod van leerinhouden en de doorgaande lijn daarin. Dit geldt ook voor de aanwezigheid van ruimte- en tijds-kaders in het klasbeeld. In de praktijk manifesteren zich kleine hiaten. Sommige leraren weten deze kaders heel functioneel aan te wenden.
- Actualiteit als wezenlijk aspect van de hedendaagse tijd komt vooral in de bovenbouw en structureel aan bod om ze te duiden en kinderen zo bewust te maken van de maatschappelijke dimensie ervan. Het domein techniek was recent een prioriteit. Behalve nascholing leidde dit ook tot een inventaris van het techniek-gerelateerde aanbod en de afspraak dat dit domein in de meeste thema's een invulling moet krijgen. Ook hiervoor werkte een werkgroep een leerlijn uit.
- Vooral in seizoensgebonden thema's krijgt het domein natuur volop kansen. Om kinderen te sensibiliseren voor en te informeren over onder meer de waarde en het belang van een goede gezondheid en een zuiver milieu, en hun houding en rol daarin, lopen er geregeld initiatieven op klas- en soms ook op schoolniveau.
- Voor zover mogelijk, maar ook leerkrachtafhankelijk is er een zekere samenhang tussen het aanbod voor dit leergebied en dit van Nederlands en muzische vorming. Zo zijn leerinhouden voor kinderen meer levensecht en dus herkenbaar en functioneel.
- Leerkrachten hanteren didactische concepten die leerlingen heel wat kansen bieden om via verschillende vormen van samenwerken en zelfstandig werken, zelf bronnen te hanteren, wat ertoe leidt dat ze ook zelf inhouden verwerven. Zo kunnen leerlingen het internet veelvuldig raadplegen en andere ICT-toepassingen aanwenden in functie van dit leergebied.
- Dat binnen de beschikbare onderwijstijd de meeste leraren tot het maximale aantal lestijden aanwenden dat het leerplan vooropstelt, toont ook het belang aan dat dit team hecht aan het leergebied.
- Toch blijkt dat niet uit de rapportering, die wereldoriëntatie, vergeleken met de andere leergebieden, onderwaardeert. De evaluatie van dit leergebied gebeurt veelal op basis van zelfgemaakte toetsen waarin leerkrachten niet alleen peilen naar kennis, maar ook peilen naar vaardigheden en inzichten.
- Verschillende bijscholingen leiden via allerlei initiatieven, soms aangestuurd en opgevolgd door een werkgroep, tot vernieuwingen of bijsturingen op de klasvloer. Er heerst een cultuur waarbij het team soms de leerdomein-specifieke expertise van sommige collega's daarbij uitspeelt.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De schoolpopulatie is van dien aard dat de school niet in aanmerking komt voor aanvullende lestijden op basis van de socio-economische status van leerlingen. Bijna alle ouders zijn hoger opgeleid.
- Voor de leerbegeleiding werkt de school binnen de contouren die de scholengemeenschap uitzet. Ze kleeft een geëxpliciteerde visie aan waarbij de groepsleraar vanuit een positieve benadering van het kind de spilfiguur, de eerstverantwoordelijke is en dat de zorgstructuren daarop geënt moeten zijn om tegemoet te komen aan zijn onderwijsbehoeften.
- Deze uitgangspunten vertalen zich in een helder zorgcontinuüm, dat is uitgewerkt in transparante procedures met functionele overlegstructuren en instrumenten. Dat deze uitgangspunten en procedures sporen met de dagdagelijkse werking, toont aan dat het team er gelijkgericht over denkt en daarnaar handelt.
- De leerkrachten volgen de leervorderingen en de ontwikkeling van de kinderen systematisch op. Dat gebeurt via gerichte en momentane observaties, het leerlingenwerk, screenings, genormeerde tests en toetsen en in de afdeling lager onderwijs ook via methodegebonden toetsen. Deze beeldvorming richt en stuurt de verdere zorgwerking. Van elk kind is er een elektronisch zorgdossier met de registratie van onder meer alle besprekingen, afspraken, interventies en evaluaties.
- Door te differentiëren en te individualiseren streven de groepsleraren naar vormen van onderwijs op maat. Naast vaak zelf samengestelde bundels en soms ook een elektronisch aanbod bieden de onderwijsleerpakketten heel wat mogelijkheden om voor Nederlands en wiskunde te differentiëren naar moeilijkheidsgraad en tempo. Desgevallend voorziet de groepsleraar ondersteuning. Verscheidene fouten-inventarissen en -analyses laten toe doelgericht en persoonsgericht te remediëren. Geïndividualiseerde (huis-)taken, vaak geïntegreerd in contractwerk, zijn daar een voorbeeld van.
- De groepsleerkrachten doen zo nodig en volgens afspraken een beroep op de deskundigheid van de zorgcoördinator voor advies, een geïndividualiseerd aanbod voor of een specifieke begeleiding van een kleuter of leerling. In voorkomend geval maakt de zorgcoördinator een handelingsplan. Desgevallend schakelt de school de CLB-medewerker, en ook externe expertise in. De samenwerking verloopt vlot. Uitzonderlijk leidt dit tot geïndividualiseerde leertrajecten en een daarop afgestemde evaluatie en rapportering.
- De school biedt voor een aantal kinderen met een beperking of met leer- en opvoedingsmoeilijkheden, geïntegreerd onderwijs aan, kortweg GON. Dat gebeurt door een leerkracht of paramedicus van een school voor buitengewoon onderwijs. Deze samenwerking verloopt vlot en is zowel kind- als leerkrachtgericht.
- In de kleuterafdeling en in de eerste en tweede graad voorzien leerkrachten korte momenten voor taalinitiatie Frans. De afspraak is dat de leerkracht zelf een invulling mag geven.

- De school vindt de samenwerking met en de betrokkenheid van ouders in de leerbegeleiding essentieel. Daarover lopen afspraken met de ouders. De school ambieert een laagdrempelige benadering van ouders die ze sensibiliseert om zelf eventuele signalen of problemen te melden.
- De evaluatie van de individuele zorg is structureel opgenomen in de zorgaanpak. Observaties, toets- of testresultaten zijn daarvoor het uitgangspunt.
- Op het niveau van de scholengemeenschap is er een zorgbeleid dat voorziet in tal van acties en initiatieven die de deskundigheid moet verhogen van zowel de zorgcoördinatoren als de leerkrachten. Ook hiervan erkent en omschrijft de school de meerwaarde.
- De school beschikt in het lerarenlokaal over een uitgebreide orthotheek met per leerjaar, een ruim aanbod van ondersteunend materiaal. Leerkrachten leggen uit dit als functioneel te ervaren en het te gebruiken.

4.1.2 Sociale en emotionele begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De school wordt zich meer en meer bewust van het belang van en de nood aan sociale en emotionele begeleiding van kinderen. Dit moet op termijn leiden naar een coherent beleid. Intussen leeft er wel een sterke visie. Omdat kinderen zich thuis moeten voelen op school, maar zichzelf ook goed en veilig moeten voelen, tekent de school voor een uitgesproken positieve benadering van de kleuters en de leerlingen.
- Leerkrachten, directeur, medewerkers en kinderen gaan respectvol en vriendelijk met elkaar om wat bij kinderen een sfeer van vertrouwen creëert. In sommige leerjaren peilen de groepsleraren af en toe naar de tevredenheid van hun leerlingen om zo hun eigen aanpak bij te sturen.
- In alle groepen en ook via momenten op schoolniveau loopt een programma dat de ontwikkeling van sociale en ook emotionele competenties stimuleert. Leerkrachten ervaren daarvan een positieve invloed op de sfeer en het vertrouwen.
- Op schoolniveau geldt een anti-pestbeleid met onder meer een jaarlijkse anti-pestweek en een aanpak om pestgedrag tegen te gaan.
- Er loopt een schoolproject gericht op statusverlening. De school zet maandelijks jarige kinderen en teamleden, maar ook kinderen die iets bijzonders kunnen of een markante prestatie leverden, in de bloemen.
- Speelplaats- en soms ook klasafspraken bakenen grenzen af die veiligheid moeten creëren.
- De leerkrachten wenden activerende werk- en groepeeringsvormen aan die de betrokkenheid van de kinderen verhoogt, maar die ook inspelen op het leren samenwerken en zodoende op hun sociale ontwikkeling.
- Onthaalmomenten en verschillende leerjaar- en leerkrachtgebonden initiatieven spelen in op het welbevinden van kinderen, op het bevorderen van gewenst gedrag en het verhelpen van conflicten.
- De leerlingenraad is een orgaan dat op schoolniveau samen met enkele leerkrachten en de directeur kindvriendelijke voorstellen realiseert. Kinderen krijgen zo de gelegenheid om te reflecteren over (hun) verantwoordelijkheid.
- Leerlingen die een sociale of emotionele zorg willen signaleren, kennen en gebruiken de kanalen daarvoor. Met het oog op een 'antwoord' biedt soms de groepsleerkracht een luisterend oor, soms de zorgcoördinator. In geval van sociale of emotionele problemen gelden de afspraken voor de leerbegeleiding.

- Volgens de leerkrachten sorteert hun aanpak heel wat effecten en voelen kinderen zich in hun sas. Ze verwijzen daarvoor naar informele evaluatiemomenten, maar in enkele groepen ook naar bevestigingen van leerlingen.
- De school zorgt via diverse activiteiten voor een bijna geruisloze overgang tussen kleuter- en lager niveau en verder naar het secundair onderwijs, wat bij leerlingen veiligheid en vertrouwen bewerkt.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Professionele openheid, een sterk innovatief vermogen, een grote gezamenlijke doelgerichtheid en een groot hart voor de school, voor elkaar en voor de kinderen tekenen het team van leerkrachten en directeur.
- Een krachtig participatief leiderschap dat richt, stuurt, bewaakt en met gedelegeerde verantwoordelijkheden naar teamleden en werkgroepen, zorgt voor een grote betrokkenheid van alle teamleden bij de school.
- De schoolwerking gaat uit van een doorleefde visie die in de praktijk een evenwicht vindt tussen de hoge cognitieve verwachtingen van het team en de ouders, en een totale persoonlijkheidsontwikkeling die ook focust op attitudes zoals werkhouding, samenwerking en spreekdurf.
- Het intensieve en structurele overleg tijdens de wekelijkse briefing, de maandelijkse teamvergadering en de samenkomsten van de verschillende werkgroepen en andere organen dragen ertoe bij dat de besluitvorming efficiënt en omzeggens altijd in consensus verloopt.
- Het team hecht almaar meer belang aan kwaliteitszorg. Voorlopig gebeurt dit nog niet cyclisch en systematisch, wel fragmentarisch en degelijk. De wijze waarop ze de koepelgebonden eindtoetsen analyseert en evalueert en er conclusies uit trekt, is daar een voorbeeld van.
- Teamleden en directeur omschrijven vanuit hun praktijk de meerwaarde van de scholengemeenschap. Ze verwijzen naar visievorming en een actief beleid van samenwerken en van elkaar leren.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Beide onderwijsniveaus komen voor Nederlands en wereldoriëntatie ruimschoots tegemoet aan de resultaats- en inspanningsverplichting.
- In de kleuterafdeling is de planning kwaliteitsvol uitgewerkt naar activiteiten en de aanpak daarvan.
- In de kleuterafdeling stimuleert een rijk en divers activiteitenaanbod de talige ontwikkeling van kleuters. Het verruimt bovendien hun blik en greep op de hen omringende wereld.
- In het lager onderwijs boogt de uitwerking van het leergebied wereldoriëntatie op zowel een sterke en doorleefde visie en een gedegen bewaking van de leerplanrealisatie, als een aanbod dat gericht is op kennis, vaardigheden, inzichten en attitudes. Dit alles mondt uit in bovengemiddelde resultaten.
- In het lager onderwijs legt het team voor het leergebied Nederlands doordachte accenten en voorziet oordeelkundig een bijkomend aanbod, wat ook in dit geval bijdraagt tot bovengemiddelde resultaten.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De school maakt een verschil door het vinden van een gezond evenwicht tussen de hoge cognitieve verwachtingen van het team en de ouders, en een totale persoonlijkheidsontwikkeling die ook focust op attitudes.
- De leerkrachten bespelen een didactisch repertoire dat samenwerken, zelfstandig werken en differentiatie ruime kansen biedt en zodoende ook het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen verhoogt.
- Het zorgbeleid met de zorgcoördinator als motor, focust vanuit stevig uitgewerkte en doordachte procedures, instrumenten, structuren op de ondersteuning van de leerkracht als spilfiguur in de leerbegeleiding.
- Heel wat initiatieven spelen in op het voorkomen en verhelpen van sociale en emotionele noden.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Samen school maken is in De Linde een realiteit. Vanuit een doorleefde visie denkt en werkt het geëngageerde team met veel verantwoordelijkheidszin, samen met de directeur, elke dag opnieuw aan almaar beter onderwijs, een almaar betere school.
- Diverse acties getuigen van een degelijke aanzet voor een kwaliteitszorgbeleid op schoolniveau.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In de kleuterafdeling kan het bewuster werken met de leerplannen leiden tot een krachtiger en doelgerichter aanbod met oog voor de continuïteit en de gradatie van leerinhouden, het evenwicht tussen de domeinen en de beeldvorming van de nodige competenties.
- In de lagere afdeling blijft het belangrijk om zicht te blijven houden op de doorgaande lijn in het aanbod van leerinhouden voor wereldoriëntatie.
- In de lagere afdeling is het aangewezen om een betere aansluiting te bewerken tussen de evaluatie- en rapporteringspraktijk en de onderwijspraktijk van de school.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Ludo Coenen

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: